

**POWIATOWY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE ORAZ OCHRONY
OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
NA LATA 2021 – 2024**

POWIAT SŁUBICKI

SPIS TREŚCI

Wstęp	3
1. Charakterystyka zjawiska przemocy domowej	5
1.1 Pojęcie przemocy w rodzinie.....	5
1.2 Rodzaje i formy przemocy.....	5
1.3 Skutki przemocy w rodzinie.....	6
2. Podstawa prawna	8
3. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w Powiecie Słubickim	10
4. Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie	15
4.1 Założenia programu	15
4.2 Cel główny programu, cele szczegółowe oraz zadania do realizacji	15
4.3 Obszary działań	18
4.3.1 Realizacja Interwencji Kryzysowej w Powiecie Słubickim	18
4.3.2 Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie	19
4.4 Realizatorzy programu	20
4.5 Adresaci programu.....	21
4.6 Oczekiwane efekty realizowanych działań	21
4.7 Ryzyko realizacji programu	22
4.8 Monitoring i ewaluacja programu	22
Spis tabel	24

Wstęp

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2024 został opracowany stosownie do zapisów art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Ustawa ta wskazuje, że przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie formułuje zadania dla instytucji samorządowych i państwowych, których celem jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie i takie działania określone zostały w Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2024 dla Powiatu Słubickiego. Nadrzędnym, wspólnym celem działań instytucji zaangażowanych w realizację niniejszego programu jest dążenie do zmniejszenia rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie i jej skutków oraz zapewnienie wsparcia i pomocy osobom dotkniętym lub zagrożonym przemocą domową na terenie powiatu słubickiego. Instytucje działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie swoje zadania realizować będą w oparciu o obowiązujące akty prawne, które jasno określają w jakich przypadkach i w jaki sposób instytucje pomocowe mogą podejmować działania.

Niniejszy program będzie również kontynuacją szeregu czynności, które podjęto w ramach realizacji wcześniejszych programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Powiecie Słubickim. Działania ujęte w programie są zaplanowane na lata 2021-2024, należy podkreślić, iż program jest dokumentem otwartym co oznacza, że może podlegać zmianom podyktowanym aktualną sytuacją w Powiecie Słubickim.

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Słubickim na lata 2021 – 2024 stanowił będzie fundament udoskonalania systemu pomocy i profilaktyki w obszarze przeciwdziałania i ograniczania zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu słubickiego. Zadaniem ww. programu jest zbudowanie spójnego i skutecznego systemu pomocy osobom uwikłanym w przemoc w rodzinie oraz podnoszenie jakości i skuteczności działań podejmowanych na rzecz rodzin dotkniętych przemocą domową.

Szczegółowe cele określone w programie realizowane będą przez instytucje pomocowe działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie we współpracy z pozostałymi zaangażowanymi podmiotami przez najbliższe cztery lata.

Skuteczność prowadzonych działań będzie na bieżąco monitorowana w celu dokonywania ewentualnych zmian, mogących podnieść skuteczność osiągania poszczególnych celów ustalonych w niniejszym programie.

1. Charakterystyka zjawiska przemocy domowej

1.1 Pojęcie przemocy w rodzinie

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie definiuje pojęcie przemocy w rodzinie jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub wspólnie gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Przyczyn sprzyjających stosowaniu przemocy w rodzinie można dopatrywać się w obowiązujących w danym społeczeństwie norm i kultury. Od dawna istniało przyzwolenie społeczne na stosowanie przemocy wobec najbliższych, w szczególności dzieci i kobiet.

Wpływ na występowanie zjawiska przemocy w rodzinie może mieć również dziedziczenie wzorca przemocy przez młodsze pokolenia. Dzieci wychowywane w rodzinach przemocowych, które były świadkami lub doświadczały przemocy w rodzinie mogą przejąć wzorce zachowań od innych osób.

Istotny wpływ na występowanie zjawiska przemocy w rodzinie mają również uzależnienia/nadużywania alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych. Podczas interwencji w przypadku zgłoszenia przemocy w rodzinie często okazuje się, że sprawca jest w momencie popełniania czynu pod wpływem alkoholu.

1.2 Rodzaje i formy przemocy

Jedną z najczęściej spotykanych propozycji przedstawienia zjawiska przemocy z podziałem na rodzaje i formy w jakich występuje jest podział na: przemoc fizyczną, psychiczną, seksualną, przemoc ekonomiczną oraz zaniedbania, które również klasyfikowane są jako forma przemocy ekonomicznej, jednak coraz częściej występuje w publikacjach jako odrębny rodzaj przemocy. Podział ten pozwala rozróżnić rodzaj przemocy oraz przedstawić w jakiej formie ona występuje. Ponadto warto podkreślić, iż różne rodzaje przemocy często współwystępują ze sobą, co oznacza, że często mamy do czynienia z kilkoma rodzajami przemocy jednocześnie.

- **Przemoc fizyczna** - szarpanie, kopanie popychanie, obezwładnianie, duszenie, odpychanie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, bicie, przypalanie papierosem, topienie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, pozostawienie w niebezpiecznym miejscu, nie udzielenie niezbędnej pomocy, itp.
- **Przemoc psychiczna** - wyśmiewanie opinii, poglądów, przekonań, religii, pochodzenia, narzucanie swojego zdania, poglądów, stałe ocenianie, krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolowanie kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, wymuszanie posłuszeństwa i podporządkowania, ograniczanie snu, pożywienia i schronienia, wyzywanie, używanie wulgarnych epitetów, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb, szantażowanie, itp.
- **Przemoc seksualna** - gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, zmuszanie do seksu z osobami trzecimi, sadyzm w pożyciu, wyśmiewanie wyglądu, ciała i krytyka zachowań seksualnych, itp
- **Przemoc ekonomiczna** - okradanie, zabieranie pieniędzy, nie łożenie na utrzymanie, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, szantażowanie, zaciąganie długów i kredytów bez zgody współmałżonka, zmuszanie do pożyczek, uniemożliwianie korzystania z pomieszczeń niezbędnych do zaspakajania potrzeb (kuchnia, łazienka) itp.
- **Zaniedbanie** - naruszenie obowiązku do opieki ze strony opiekunów, osób bliskich.
 - Zaniedbanie emocjonalno - intelektualne: brak zrozumienia, brak fizycznego wyrażania uczuć, brak słownego wyrażania uczuć, brak wsparcia emocjonalnego, brak stymulacji
 - Zaniedbanie fizyczne: brak ochrony, nieadekwatna higiena i brak opieki medycznej, nie dawanie środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka, itp.

1.3 Skutki przemocy w rodzinie

Skutki przemocy domowej to nie tylko bezpośrednie następstwa ataków fizycznych, które możemy obserwować u ofiar, należy ich upatrywać w różnych aspektach:

bezpośrednie konsekwencje przemocy fizycznej, osłabienie zdrowia fizycznego w wyniku długotrwałej traumy i przewlekłego stresu, zaburzenia zdrowia psychicznego wynikające z doświadczania przemocy, skutki społeczne, skutki bezpośrednie i pośrednie, natychmiastowe i odroczone.

- Bezpośrednimi skutkami przemocy są powstałe w wyniku ataku fizycznego wszelkiego rodzaju uszkodzenia ciała takie jak: siniaki, otarcia, urazy głowy, stłuczenia, poparzenia, złamania itp.
- Do wpływu przemocy na zdrowie somatyczne należy stan chronicznego stresu, który obniża wydajność systemu immunologicznego a także może prowadzić do zaburzeń o charakterze psychosomatycznym. Można również zaobserwować podejmowanie ryzykownych działań, aktywności u osób przeżywających długotrwały stres psychologiczny. Przykładami takich zachowań mogą być: brak odpowiedniej ilości snu, palenie papierosów, sięganie po substancje psychoaktywne, nieregularne jedzenie posiłków, niewłaściwe odżywianie itp.
- Występowanie różnego rodzaju zaburzeń psychicznych jest częstsze u ofiar przemocy. Do zaburzeń powiązanych ze zjawiskiem przemocy należą m.in. zespół stresu pourazowego, depresja, nadużywanie alkoholu, próby samobójcze, zażywanie narkotyków i zaburzenia lękowe.
- Ponadto przemoc domowa powoduje ogromne koszty obciążające sektor publiczny i prywatny. Należą do nich m.in. koszty pracy policji, pomocy społecznej, zaangażowanie wymiaru sprawiedliwości zarówno w sprawy karne jak i rodzinne i cywilne, a także świadczenia podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej dla osób dotkniętych przemocą. Koszty te należałoby powiększyć o kwoty przeznaczone na leczenie zaburzeń o charakterze psychicznym oraz o podłożu psychosomatycznym.
- Skutki natychmiastowe to takie, które możemy obserwować na bieżąco u rodzin dotkniętych zjawiskiem przemocy takie jak: pogorszenie stanu zdrowia fizycznego i psychicznego w wyniku przemocy, gorsza jakość życia, bunt lub inne zachowania będące następstwem doznawania przemocy.
- Skutki odroczone jest to wpływ przemocy domowej na dalsze życie członków rodziny. Są to między innymi: następstwa dla zdrowia fizycznego i psychicznego, a także przejmowanie, złych nawyków, wzorców i zachowań z rodziny, w której dochodziło do aktów przemocy domowej.

2. Podstawa prawna

Jednolite działania na rzecz zapobiegania przemocy w rodzinie w Polsce określiła ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity – Dz. U. 2020 r. poz. 218). Ustawa ta została uchwalona „w celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inicjowania i wspierania działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemoc w rodzinie”. Opracowanie niniejszego programu jest wykonaniem nałożonego na powiat obowiązku wynikającego z art.6 ust.3 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Zgodnie z art. 6 ust. 3 ww. ustawy, do zadań własnych powiatu należy, w szczególności:

- opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodku interwencji kryzysowej.

Ponadto do zadań powiatu z zakresu administracji rządowej dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie należy, w szczególności

- tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Działania ujęte w niniejszym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Słubickim realizowane będą w oparciu o obowiązujące akty prawne, a w szczególności:

- Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 z późn. zm.).

- Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 218).
- Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.).
- Ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1359).
- Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.).
- Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1030 z późn. zm.).
- Ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 821).
- Ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 920).
- Ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 360).
- Ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1444 z późn. zm.).
- Ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 2020 r. poz.30 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. z 2011 r. Nr 209, poz. 1245).
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 marca 2011 r. w sprawie procedury postępowania przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie (Dz. U. z 2011 r. Nr 81, poz. 448).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 11 października 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w (Dz.U. z 2019 r. poz. 2080).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-educacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-educacyjne (Dz.U. z 2011 r. nr 50 poz. 259).

3. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w Powiecie Słubickim

Na terenie powiatu słubickiego znajduje się pięć gmin, są to gminy: Słubice, Rzepin, Ośno Lubuskie, Cybinka oraz Górzycza. We wszystkich gminach powiatu słubickiego funkcjonują Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W skład tych zespołów wchodzi przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia, prokuratorzy oraz kuratorzy sądowi. Celem działań Zespołów Interdyscyplinarnych jest budowanie lokalnego systemu wsparcia oraz współpracy dla osób i rodzin dotkniętych zjawiskiem przemocy, a także wypracowanie standardów współpracy pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W celu dokonania diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu słubickiego zebrane zostały istotne dla tego celu dane liczbowe, dotyczące zjawiska przemocy na terenie powiatu słubickiego za lata 2016-2019. Informacje zostały pozyskane od Przewodniczących Zespołów Interdyscyplinarnych ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie z wszystkich gmin wchodzących w skład powiatu słubickiego oraz od przedstawiciela Komendy Powiatowej Policji w Słubicach. Szczegółowa analiza zebranych danych pozwoliła na określenie celów adekwatnych do aktualnych potrzeb mieszkańców Powiatu Słubickiego.

Tabela 1. Osoby pokrzywdzone w wyniku przemocy domowej w latach 2016-2019 na terenie powiatu słubickiego

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
Kobiety	148	91	104	107
Nieletni do 18 roku życia	30	23	25	34
Mężczyźni	10	4	5	6
Razem	188	118	134	147

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołów Interdyscyplinarnych ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W wyniku przemocy domowej pokrzywdzonych zostało 188 osób w roku 2016, 118 w roku 2017, 134 osoby w roku 2018, natomiast w roku 2019 było 147 ofiar przemocy domowej na terenie powiatu słubickiego.

Najwięcej przypadków osób pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej odnotowano w roku 2016. W 2017 roku odnotowano duży spadek liczby osób

dotkniętych zjawiskiem przemocy domowej względem roku poprzedzającego. W latach 2018-2019 liczba ofiar przemocy była na zbliżonym poziomie, jednak była ona nieco większa względem roku 2017. W roku 2019 odnotowano również największą ilość osób nieletnich do 18 roku życia pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej

Według zgromadzonych danych najczęściej ofiarami przemocy domowej w ostatnich latach były kobiety. W roku 2016 poszkodowanych było 148 kobiet, 30 osób nieletnich oraz 10 mężczyzn. W kolejnym roku kobiet doświadczających zjawiska przemocy domowej było 91, dzieci 23, mężczyzn 4. W 2018 roku kobiet pokrzywdzonych było 104, nieletnich 25, a mężczyzn 5, natomiast w roku 2019, odnotowano 107 przypadków kobiet będących ofiarami przemocy, 34 nieletnich do 18 roku życia i 6 mężczyzn.

Tabela 2. Osoby, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie na terenie powiatu słubickiego w latach 2016-2019

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
Kobiety	6	4	7	3
Nieletni do 18 roku życia	-	-	1	-
Mężczyźni	160	100	106	114
Razem	166	104	114	117

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołów Interdyscyplinarnych ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W latach 2016-2019 wśród osób wobec których istnieje podejrzenie, że są sprawcami przemocy domowej w zdecydowanej większości byli mężczyźni. Najwięcej przypadków mężczyzn podejrzanych o stosowanie przemocy odnotowano w roku 2016, było ich 160 natomiast kobiet w roku 2018 – 7 przypadków, nieletnich do 18 roku życia odnotowano 1 przypadek w roku 2018.

W roku 2016 ze 166 podejrzanych o stosowanie przemocy, było 160 mężczyzn i 6 kobiet. W 2017 roku łącznie odnotowano 104 przypadki osób podejrzanych o stosowanie przemocy, było to 100 mężczyzn i 4 kobiety. W kolejnym roku podejrzanych o stosowanie przemocy domowej na terenie powiatu słubickiego było 114, w tym 106 mężczyzn, 7 kobiet oraz 1 osoba nieletnia do 18 roku życia. W roku 2019 odnotowano 114 przypadków mężczyzn wobec, których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową oraz 3 kobiety, łącznie 117 osób.

Tabela 3. Ilość uruchomionych procedur Niebieskiej Karty w poszczególnych gminach na terenie powiatu słubickiego w latach 2016 – 2019

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
Gmina Słubice	74	36	38	37
Gmina Ośno Lubuskie	16	17	15	15
Gmina Rzepin	29	24	37	48
Gmina Górzycza	5	3	7	6
Gmina Cybinka	54	28	23	15
Łącznie	178	108	120	121

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołów Interdyscyplinarnych ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W ostatnich latach liczba uruchomionych procedur Niebieskiej Karty utrzymuje się na zbliżonym poziomie, jedynie w roku 2016 odnotowano zwiększoną częstotliwość uruchamiania Niebieskich Kart. W roku 2016, uruchomiono ich 178, rok później 108, w 2018 roku 120 oraz 121 Niebieskich Kart w roku 2019. W latach 2016 – 2018 najwięcej uruchomionych procedur Niebieskiej Karty było w gminie Słubice, natomiast w roku 2019 najwięcej przypadków odnotowano w gminie Rzepin. Najmniej Niebieskich Kart w latach 2016 – 2019 zakładano w gminie Górzycza.

Tabela 4. Liczba Niebieskich Kart założonych przez przedstawicieli poszczególnych służb działających na terenie powiatu słubickiego w latach 2016-2019

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
Pomoc społeczna	3	2	3	3
Policja	172	105	116	117
GKRPA	-	1	-	-
Oświata	3	-	-	1
Ochrona zdrowia	-	-	1	-
Organizacje pozarządowe	-	-	-	-
Kuratorzy sądowi	-	-	-	-
Inni	178	108	120	121

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołów Interdyscyplinarnych ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Procedura Niebieskiej Karty w latach 2016 – 2019 w zdecydowanej większości uruchamiana była przez Policję. W roku 2016 z 178 Niebieskich Kart, 172 zostały założone przez Policję, 3 przez Pomoc Społeczną i 3 przez Oświatę. W kolejnym roku 105 Niebieskich Kart uruchomionych zostało przez Policję, 2 przez Ośrodki Pomocy Społecznej i 1 przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W roku 2018 116 Niebieskich Kart założyli funkcjonariusze Policji, 3 Ośrodki Pomocy

Spółecznej i 1 Służba zdrowia. Natomiast w 2019 roku Niebieskich Kart założonych przez Policję było 117, przez Ośrodki Pomocy Społecznej 3 i 1 procedura Niebieskiej Karty uruchomiona przez Oświatę.

Tabela 5. Liczba interwencji przeprowadzonych przez funkcjonariuszy KPP w Słubicach, związanych z przemocą domową na terenie powiatu słubickiego w latach 2016 – 2019

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
Liczba interwencji	187	117	128	123

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Słubicach.

Z danych przekazanych przez Komendę Powiatową Policji w Słubicach wynika, że najwięcej interwencji w związku z występowaniem przemocy domowej na terenie powiatu słubickiego było przeprowadzonych w roku 2016 (187 interwencji). W 2017 roku interwencji było zdecydowanie mniej (117). W kolejnym roku liczba interwencji w związku z przemocą domową przeprowadzonych przez funkcjonariuszy KPP wynosiła 128, natomiast w roku 2019 było 123 interwencji. Jak wynika z danych przedstawionych w Tabeli 5, liczba podejmowanych interwencji w związku z przemocą domową była najwyższa w roku 2016, natomiast w kolejnych latach interwencji w związku z przemocą domową było zauważalnie mniej i utrzymywała się na zbliżonym poziomie przez ostatnie 3 lata.

Tabela 6. Liczba osób zatrzymanych, wobec których istnieje podejrzenie, że są sprawcami przemocy w rodzinie na terenie powiatu słubickiego w latach 2016-2019

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
Osoby zatrzymane, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie	80	51	50	64

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Słubicach.

W latach 2016 – 2019 najwięcej osób zatrzymanych przez funkcjonariuszy Policji na terenie powiatu słubickiego w związku z podejrzeniem o stosowanie przemocy domowej było w roku 2016 (80 osób) w kolejnych dwóch latach odnotowany spadek osób zatrzymanych (51 osób w roku 2017 oraz 50 osób w roku 2018), natomiast w roku 2019 liczba osób zatrzymanych, które były podejrzane o stosowanie przemocy domowej wzrosła do 64.

Tabela 7. Stan trzeźwości osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie na terenie powiatu słubickiego w latach 2016-2019

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
Pod wpływem alkoholu	118	89	75	96
Trzeźwi	69	66	78	59

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Słubicach.

Z danych dotyczących stanu trzeźwości osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie wynika, iż w latach 2016, 2017 i 2019 większość podejrzanych było pod wpływem alkoholu. W 2016 roku osób podejrzanych po wpływem alkoholu było 118, trzeźwych 69, w roku 2017 pod wpływem było 89 osób a trzeźwych 66, natomiast w roku 2019 osób podejrzanych o stosowanie przemocy domowej pod wpływem alkoholu było 96, a trzeźwych 59. W 2018 roku podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie pod wpływem alkoholu było 75, a trzeźwych 78.

Tabela 8. Liczba postępowań przygotowawczych oraz przestępstw stwierdzonych z art. 207 k.k. na terenie powiatu słubickiego w latach 2016-2019

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
Postępowania wszczęte	46	42	36	51
Postępowania zakończone	56	47	42	45
Przestępstwa stwierdzone	40	18	18	14

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Słubicach.

W roku 2016 wszczęto 46 postępowań przygotowawczych z art. 207 k.k., stwierdzono natomiast 40 przestępstw. W kolejnym roku z art. 207 k.k. wszczęto 42 postępowania, z których stwierdzono 18 przestępstw. W roku 2018 wszczętych postępowań było 36, a przestępstw stwierdzonych 18, natomiast w roku 2019 postępowań przygotowawczych z art. 207 k.k. było 51, a przestępstw stwierdzonych 14.

4. Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie

4.1 Założenia programu

Głównym założeniem programu wynikającym z samej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, jest działanie mające na celu stworzenie skutecznego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony i pomocy osobom doświadczającym przemocy.

Pomoc ofiarom przemocy w rodzinie może być zapewniona poprzez udzielanie profesjonalnej i specjalistycznej pomocy m.in. psychologicznej oraz prawnej. Istotna jest również interwencja wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, poprzez oddziaływanie korekcyjno – edukacyjne.

W celu zwiększenia skuteczności prowadzonych działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie należy podjąć działania wzmacniające kompetencje pracowników oraz przeciwdziałać zjawisku wypalenia zawodowego u pracowników instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie powiatu słuwickiego.

Istotnym założeniem niniejszego programu jest również prowadzenie działań profilaktycznych i edukacyjnych w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie oraz przyczyn i skutków z nim powiązanych. Podczas prowadzenia działań profilaktycznych ważne jest promowanie i wdrażanie prawidłowych metod wychowawczych bez stosowania przemocy.

4.2 Cel główny programu, cele szczegółowe oraz zadania do realizacji

Na podstawie wyników analizy zgromadzonych danych możliwe było określenie szczegółowych celów programu odpowiadających potrzebom wynikającym z sytuacji lokalnej. Cele programu są spójne z wizją rozwoju Powiatu Słuwickiego w zakresie polityki społecznej określoną w projekcie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Słuwickiego na lata 2021 – 2027, oraz z aktualnymi potrzebami lokalnymi wynikającymi z analizy zgromadzonych danych, a także z dotychczasowymi działaniami podejmowanymi w oparciu o Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Słuwickim na lata 2016 – 2020.

Tabela 9. Cel główny i cele szczegółowe Powiatowego Programu na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2021 – 2027

<p>Cel główny:</p> <p>Stworzenie skutecznego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony i pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie na terenie powiatu słubickiego</p>	
<p>Cel szczegółowy 1.</p> <p>Działania profilaktyczne i edukacyjne mające na celu zmniejszenie skali występowania zjawiska przemocy w rodzinie.</p>	
<p>Zadania</p>	<ul style="list-style-type: none"> a) Monitorowanie i analizowanie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu słubickiego; b) Rozpowszechnianie wiedzy i zwiększanie świadomości społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy w rodzinie; c) Rozpowszechnianie informacji o instytucjach pomocowych zaangażowanych w działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie funkcjonujących na terenie powiatu słubickiego; d) Promowanie prawidłowych metod wychowawczych, bez stosowania przemocy; e) Przekazywanie informacji o możliwości uzyskania pomocy ofiarom oraz świadkom przemocy w rodzinie; f) Wspieranie działań społeczności lokalnej i innych podmiotów zaangażowanych w działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie; g) Monitorowanie środowisk zagrożonych przemocą w rodzinie.
<p>Cel Szczegółowy 2.</p> <p>Zwiększenie skuteczności działań mających na celu pomoc i ochronę osób doświadczających przemocy w rodzinie.</p>	
<p>Zadania</p>	<ul style="list-style-type: none"> a) Zapewnienie ofiarom przemocy w rodzinie dostępu do specjalistycznych form pomocy m.in do poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, socjalnego i prawnego; b) Zwiększenie skuteczności udzielanej pomocy poprzez podnoszenie kompetencji pracowników instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie; c) Współpraca pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w działania przeciwko zjawisku przemocy w rodzinie; d) Rozszerzenie współpracy z organizacjami pozarządowymi i włączanie tych organizacji w pomoc osobom pokrzywdzonym w wyniku doświadczania przemocy w rodzinie;

	<ul style="list-style-type: none"> e) Skoordynowana i kompleksowa pomoc ze strony wszystkich instytucji i organizacji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie – funkcjonowanie zespołów interdyscyplinarnych, współpraca pomiędzy instytucjami; f) Funkcjonowanie punktu interwencji kryzysowej oferującego doraźną pomoc osobom znajdującym się w kryzysie; g) Podejmowanie działań interwencyjnych wobec osób dotkniętych lub zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie; h) Monitorowanie sytuacji ofiar i skuteczności podejmowanych działań.
<p>Cel szczegółowy 3.</p> <p>Zmniejszenie skali przemocy w rodzinie poprzez oddziaływanie na osoby stosujące przemoc wobec bliskich.</p>	
<p>Zadania</p>	<ul style="list-style-type: none"> a) Reagowanie oraz interwencja odpowiednich służb w przypadku występowania lub podejrzenia występowania przemocy w rodzinie; b) Usprawnienie procedury interwencji wobec osób stosujących przemoc w rodzinie; c) Realizacja programu korekcyjno - edukacyjnego skierowanego do sprawców przemocy w rodzinie; d) Zwiększenie efektywności działań korekcyjno – edukacyjnych prowadzonych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie; e) Monitorowanie skuteczności oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych na sprawców przemocy; f) Zapewnienie specjalistycznego wsparcia ukierunkowanego na zmianę zachowań agresywnych; g) Podjęcie działań mających na celu zwiększenie udziału osób stosujących przemoc w rodzinie w programach korekcyjno – edukacyjnych; h) Realizacja programów terapeutycznych i edukacyjnych skierowanych do sprawców przemocy domowej; i) Współpraca z instytucjami zaangażowanymi w działania przeciw zjawisku przemocy w rodzinie w celu motywowania sprawców przemocy do korzystania z programów korekcyjno – edukacyjnych i innych oferowanych form pomocy specjalistycznej; j) Podejmowanie działań interdyscyplinarnych wobec sprawców przemocy w rodzinie.

Źródło: Opracowanie własne.

4.3 Obszary działań

Poszczególne zadania określone w niniejszym Programie realizowane będą przez różne instytucje działające w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie we współpracy z innymi podmiotami zaangażowanymi w te działania. Poprzez zaangażowanie większej ilości instytucji możliwe jest rozszerzenie działań mających na celu zmniejszenie skali zjawiska przemocy na terenie powiatu słubickiego poprzez stworzenie szerokiej oferty pomocy oraz dotarcie do większego grona odbiorców. Ponadto współpraca pomiędzy poszczególnymi instytucjami w tym zakresie daje możliwość zwiększenia skuteczności podejmowanych działań.

4.3.1 Realizacja Interwencji Kryzysowej w Powiecie Słubickim

Realizacja zadania polegającego na świadczeniu interwencji kryzysowej na terenie powiatu słubickiego opiera się na funkcjonowaniu Punktu Interwencji Kryzysowej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Słubicach. Punkt interwencji kryzysowej zapewnia doraźną pomoc osobom znajdującym się w kryzysie (tj. konflikty rodzinne, samobójstwa, przemoc domowa, agresja, przemoc seksualna, uzależnienie, rozwód, wypadki, katastrofy, kryzys emocjonalny, sytuacyjny itp.). Celem funkcjonowania Punktu Interwencji Kryzysowej jest udzielenie osobom pomocy w sytuacji, która osoby potrzebujące pomocy nie są w stanie sobie samodzielnie poradzić. Pomoc udzielana w ramach Punktu Interwencji Kryzysowej to: specjalistyczna pomoc psychologiczna, poradnictwo socjalne oraz prawne, bez zapewnienia schronienia. W przypadku pojawienia się sytuacji, w której poza powyższymi formami pomocy potrzebne jest schronienie w całodobowej placówce, założeniem jest, aby osoby potrzebujące tego rodzaju pomocy kierować do Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gorzowie Wielkopolskim.

Tabela 10. Liczba rodzin korzystających z Punktu Interwencji Kryzysowej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Słubicach

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	Łącznie
Liczba rodzin korzystających z Punktu Interwencji Kryzysowej	21	35	23	12	91

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Słubicach.

Ze zgromadzonych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słubicach danych wynika, że w latach 2016-2019 z usług świadczonych przez Punkt Interwencji Kryzysowej skorzystało łącznie 91 rodzin. W roku 2016 Punkt Interwencji Kryzysowej udzielił pomocy 21 rodzinom, w 2017 roku było to 35 rodzin, w roku 2018 z pomocy skorzystały 23 rodziny oraz 12 osób w roku 2019. Działania podejmowane w ramach Punktu Interwencji Kryzysowej w latach 2016-2019 to przede wszystkim: wizyty w środowisku, porady udzielane przez pracownika socjalnego, sporządzenie wniosków do sądu o wgląd w sytuację rodziny, udzielenie specjalistycznej pomocy prawnej, bądź psychologicznej, a także pokierowanie osoby do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradni Zdrowia Psychicznego, Poradni Leczenia Uzależnień „Źródło”, Stowarzyszenia Po Prostu itp.

W związku z podejmowanymi działaniami, których celem było udzielenie pomocy osobie, bądź rodzinie znajdującej się w kryzysie w zależności od sytuacji i potrzeb, pracownik tut. Centrum świadczący pomoc w ramach interwencji kryzysowej współpracował z innymi instytucjami pomocowymi m.in. z pracownikami socjalnymi Ośrodków Pomocy Społecznej, kuratorami, pracownikami oświaty, dzielnicowymi, prawnikiem oraz z psychologiem.

4.3.2 Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słubicach w każdym roku realizuje Program Korekcyjno – Edukacyjny skierowany do sprawców przemocy domowej. Program jest integralną częścią systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Część edukacyjna programu polega na przekazywaniu sprawcom przemocy domowej szeroko pojętej wiedzy na temat tego zjawiska. Część korekcyjna programu polega na zdobywaniu przez uczestników umiejętności społecznych, asertywności oraz naukę konstruktywnego rozwiązywania problemów oraz korzystania ze wsparcia społecznego.

Takie działanie ma na celu przekazanie sprawcom przemocy domowej niezbędnych wiadomości i umiejętności, które mogą im pomóc w zmianie dotychczasowych zachowań i postaw, na takie, które zmniejszą ryzyko dalszego stosowania przemocy oraz rozwiną ich zdolność do samokontroli zachowań agresywnych i konstruktywnego współżycia w rodzinie.

Działaniami realizowanymi w ramach programu korekcyjno – edukacyjnego objęte są zarówno osoby, którym założono Niebieską Kartę ale nie toczy się wobec nich

postępowanie karne jak również osoby, które zostały skazane prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece popełnione z użyciem przemocy.

Tabela 11. Liczba osób biorących udział w programie korekcyjno – edukacyjnym realizowanym przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słubicach w latach 2016 – 2019

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	Łącznie
Ilość osób biorących udział	7	11	10	10	38
Ilość osób które ukończyły	3	5	5	3	16

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Słubicach.

W latach 2016 – 2019 w programie korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy domowej realizowanym przez Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie wzięło udział 38 osób, z czego program ukończyło 16 uczestników. W roku 2016 w programie uczestniczyło 7 mężczyzn, z czego 3 z nich go ukończyło, w programie realizowanym w roku 2017 uczestniczyło 11 osób (10 mężczyzn i 1 kobieta), ww. program ukończyło 5 osób. W roku 2018 w uczestników programu było 10 (w tym 9 mężczyzn i 1 kobieta), połowa uczestników ukończyła program. W programie korekcyjno-edukacyjnym na rok 2019 udział wzięło 10 mężczyzn, z czego 3 go ukończyło.

4.4 Realizatorzy programu

Koordynatorem Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2024 jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słubicach. Do realizacji zadań ustalonych w niniejszym programie zaangażowane zostaną m.in. instytucje:

- Ośrodki Pomocy Społecznej działające na terenie powiatu słubickiego
- Komenda Powiatowa Policji w Słubicach
- Zespoły interdyscyplinarne ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Kuratorzy sądowi
- Placówki oświatowe
- Placówki służby zdrowia
- Organizacje pozarządowe

Zakres działania i stopień zaangażowania:

- wymiana informacji dotyczących rodzin dotkniętych lub zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie;
- podejmowanie wspólnych inicjatyw w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- współdziałanie w zakresie rozwiązywania sytuacji kryzysowych wynikających z przemocy domowej;
- stworzenie spójnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- profilaktyka zachowań agresywnych;
- poszerzenie oferty skierowanej do osób uwikłanych w zjawisko przemocy domowej;
- zwiększanie świadomości osób dotkniętych przemocą, zagrożonych oraz świadków przemocy domowej.

4.5 Adresaci programu

Program skierowany jest w szczególności do mieszkańców Powiatu Słubickiego a zwłaszcza do:

- osób doświadczających przemocy w rodzinie, m.in.: dzieci, młodzieży, współmałżonków, partnerów, osób starszych oraz niepełnosprawnych;
- osób stosujących przemoc w rodzinie;
- osób zagrożonych przemocą w rodzinie;
- świadków przemocy w rodzinie;
- przedstawicieli władz lokalnych, instytucji oraz służb realizujących działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- społeczność lokalna powiatu.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Słubickim na lata 2021-2024 ma również charakter profilaktyczny, oznacza to, że poprzez planowane upowszechnianie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie w szkołach, prasie lokalnej czy mediach włącza w grono jego odbiorców społeczność lokalną zamieszkujejącą na terenie powiatu słubickiego.

4.6 Oczekiwane efekty realizowanych działań

- zwiększenie świadomości społecznej co do możliwości uzyskania wsparcia od instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie;

- zamiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy domowej;
- spadek liczby osób dotkniętych przemocą domową;
- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa osób zagrożonych przemocą domową;
- zwiększenie wiedzy wśród społeczności lokalnej powiatu słubickiego z zakresu przemocy w rodzinie;
- poprawa jakości życia u osób dotkniętych przemocą domową;
- zwiększenie świadomości o możliwościach skorzystania z profesjonalnego wsparcia oferowanego przez instytucje pomocowe;
- zwiększenie udziału osób stosujących przemoc w rodzinie w programach edukacyjno-korekcyjnych;
- zmiana zachowań u osób stosujących przemoc w rodzinie;
- zwiększenie wiedzy na temat sposobów wychowania dzieci i młodzieży bez używania przemocy.

4.7 Ryzyko realizacji programu

Realizacja programu obarczona jest ryzykiem, które może utrudnić, bądź uniemożliwić wykonanie poszczególnych zadań. Czynniki mogącymi negatywnie wpłynąć na realizację zadań określonych w programie są m.in.

- niewystarczające lub źle wykorzystane środki finansowe;
- brak współpracy pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w realizację celów
- zmiany w zakresie prawa;
- niewystarczające zaangażowanie podmiotów odpowiedzialnych za realizację zadań określonych w programie;
- niechęć do udziału w programie edukacyjno-korekcyjnym sprawców przemocy domowej;
- niechęć do współpracy osób dotkniętych lub zagrożonych przemocą oraz świadków przemocy domowej;
- niewystarczająca liczba przedstawicieli służb i jednostek realizujących zadania programu.

4.8 Monitoring i ewaluacja programu

Realizacja Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2024, będzie na bieżąco monitorowana przez koordynatora programu, którym jest Powiatowe Centrum Pomocy

Rodzinie w Słubicach. Głównym celem monitorowania prowadzonych działań jest ustalenie stopnia realizacji określonych w programie zadań i celów. Proces ten jest istotny dla osiągnięcia ustalonych założeń, ponieważ dzięki tym informacjom możliwe jest dokonywanie ewentualnych zmian mogących podnieść skuteczność prowadzonych w ramach programu działań. Monitorowanie i ewaluacja programu opierać się będzie na systematycznej ocenie realizowanych działań oraz modyfikacji ich kierunku w przypadku wystąpienia istotnych zmian społecznych lub prawnych mających wpływ na realizację poszczególnych zadań.

Efekty osiągnięte w wyniku realizacji zadań ustalonych w Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2024 będą przedstawiane Radzie Powiatu Słubickiego w ramach corocznego sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Słubicach.

Spis tabel

Tabela 1. Osoby pokrzywdzone w wyniku przemocy domowej w latach 2016-2019 na terenie powiatu słubickiego.....	10
Tabela 2. Osoby, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie na terenie powiatu słubickiego w latach 2016-2019	11
Tabela 3. Ilość uruchomionych procedur Niebieskiej Karty w poszczególnych gminach powiatu słubickiego w latach 2016-2019	12
Tabela 4. Liczba Niebieskich Kart założonych przez przedstawicieli poszczególnych służb działających na terenie powiatu słubickiego w latach 2016-2019.....	12
Tabela 5. Liczba interwencji przeprowadzonych przez funkcjonariuszy KPP w Słubicach, związanych z przemocą domową na terenie powiatu słubickiego w latach 2016-2019	13
Tabela 6. Liczba osób zatrzymanych, wobec których istnieje podejrzenie, że są sprawcami przemocy w rodzinie na terenie powiatu słubickiego w latach 2016-2019...	13
Tabela 7. Stan trzeźwości osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie na terenie powiatu słubickiego w latach 2016-2019	14
Tabela 8. Liczba postępowań przygotowawczych oraz przestępstw stwierdzonych z art. 207 k.k. na terenie powiatu słubickiego w latach 2016-2019.....	14
Tabela 9. Cel główny i cele szczegółowe Powiatowego Programu na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2021-2027	16
Tabela 10. Liczba rodzin korzystających z Punktu Interwencji Kryzysowej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Słubicach	18
Tabela 11. Liczba osób biorących udział w Programie Korekcyjno-edukacyjnym realizowanym przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słubicach	20